

Téma: Pôda, poznámky k učivu si prepíš do zošita, nauč sa nové učivo, na otázky k učivu odpovedz správne odpovede napíš do zošita.

Pôda je najvrchnejšia časť zemskej kôry. Skladá sa:

- z neživých zložiek – napríklad z častíc ílu, piesku, kamienkov, vzduchu,
- zo živých zložiek - napríklad z koreňov rastlín, drobných živočíchov, mikroorganizmov.

Pôda poskytuje rastlinám živiny a človeku výživu.

Rozdelenie pôd

Pôdy vznikli pôsobením slnka, vody, vzduchu a organizmov na horniny.

Podľa zrnitosti zloženia rozlišujeme jednotlivé **pôdne druhy**:

- piesočnaté pôdy,
- hlinité pôdy,
- ílovité pôdy,
- skeletnané pôdy.

Podľa spôsobu vzniku a vlastností jednotlivých vrstiev pôdy rozlišujeme **pôdne typy**:

- fluvizeme,
- čiernice,
- černozeme a hnedozeme,
- kambizeme,
- podzoly,
- rendziny.

Pôdne druhy:

Pôdne druhy rozlišujeme podľa zrnitosti zloženia.

Piesočnaté pôdy – ľahké pôdy:

- obsahujú veľké množstvo zrníkov piesku,
- rýchlo vysychajú, pretože majú medzi zrnkami piesku veľa vzduchu,
- ľahko sa zohrievajú,
- ľahko prepúšťajú vodu,
- sú málo úrodné, pretože voda z nich odplavuje živiny,
- rastú na nich borovicové a agátové lesy.

Hlinité pôdy – stredne ťažké pôdy:

- obsahujú veľké množstvo prachových častíc,
- sú naše najlepšie poľnohospodárske pôdy,
- vyskytujú na najmä na sopečných horninách.

Ílovité pôdy – ťažké pôdy:

- za sucha tvrdnú a praskajú,
- nasiaknuté vodou sú mazľavé,
- ťažko sa obrábajú,

- sú menej úrodné,
- vyskytujú sa v podhorských častiach nížin a v kotlinách.

Skeletnaté pôdy:

- obsahujú veľké množstvo kameňa,
- veľmi zle sa obrábajú,
- vyskytujú sa v horských oblastiach, rastú na nich lesy.

Pôdy a činnosť človeka:

Pôdy majú pre človeka veľký význam, pretože zabezpečujú jeho výživu. Avšak človek sám ohrozuje pôdu a to:

- odlesňovaním územia a tým spôsobuje, že pôdu odplavuje voda a odnáša vietor,
- výstavbou,
- používaním chemických látok v poľnohospodárstve,
- kontamináciou priemyselným odpadom.

Otázky k učivu:

1. Pôda sa skladá z dvoch zložiek opíš ich obe!
2. Vypíš ktoré pôdne druhy poznáš?
3. Vypíš ktoré pôdne typy poznáš?
4. Piesočnaté pôdy ťažko prepúšťajú vodu?
5. Ílovité pôdy sa ľahko obrábajú?
6. Skeletnaté pôdy obsahujú málo kameňa?
7. Pôdy v súčasnosti viac vysychajú alebo sa tvoria nové?
8. Čo to znamená kontaminácia pôdy?